

βTranscript van de preek van Pater Mathieu Wagemaker op 4 december 2022.

Dierbare broeders en zusters,

Mag ik beginnen met onze vrijwilliger Frits Soons in gedachtenis te brengen. Vrijdagmorgen was hij nog bij ons om deel te nemen aan de eucharistie. In de middag was hij bij ons om samen te eten en een paar uren later vonden wij zijn ontzielde lichaam op, wat wij noemen, het Duits kerkhofje hier buiten. Volkomen onverwacht gestorven en toch niet onvoorbereid. Mogen wij deze broeder van ons bijzonder bij God aanbevelen maar bijzonder ook bidden voor zijn vrouw en voor diegenen die zijn verlies het meest voelen.

Het is tegelijkertijd voor ons een nuchtere en misschien wel ontnuchterende gedachte. Wij monniken hebben een beetje de neiging om met bravour te denken over leven en sterven. Dat wij altijd bereid zijn om te sterven. Dat de dood ons altijd wacht. Dat vraagt onze heilige vader Benedictus ook van ons. Dikwijls de dood overwegen. Maar wanneer de dood dichtbij komt, wanneer ze realiteit is, wanneer je je plotseling realiseert dat de broeder die naast je zit er straks niet meer is, wanneer je zelf hoort dat het leven toch eigenlijk geleefd is, dan is er altijd een laatste confrontatie en tegelijkertijd ook een laatste verlossing nodig. Wij kunnen ten opzichte van het overgrote, van leven en sterven nooit, als het ware, zeggen dat wij het begrepen hebben. Dat wij het in onze zak hebben. Dat wij het allemaal wel geregeld hebben. De ontmoeting met God, en tegelijkertijd de confrontatie met onze onwaarschijnlijke nederigheid, moet ons een leven lang bezig houden. Het is precies in de advent waarin we die drievoudige komst van de Heer zo intensief en intens zullen overwegen als de werkelijke waarheid van ons bestaan. Als de eigenlijke grond van ons Christen zijn. Dat wij daarin bijzonder worden opgeroepen. We kennen die drievoudige komst. De komst van de heer Jezus Christus in het vlees. De dag van zijn geboorte in Bethlehem. De stal. Geboren uit de maagd Maria. Bijzonder ontvangen in dienstbaarheid door de heilige Jozef. Toegezongen door de engelen. Verwonderd begroet door de herders. Geëerd door de wijzen uit het oosten. Dan is er die tweede komst. Die komst van de Heilige Geest in de harten van hen die in Hem geloven. Die verborgen komst. Die verborgen aanwezigheid van dat alles reddende woord in het hart van hen die zeggen: "Ik geloof." Die in hun hart belijden dat de Heer Jezus werkelijk dé Christus is en met hun mond belijden dat Hij dé verlosser is. In die mens is Hij verborgen aanwezig. De tweede komst. Een komst hier. In het mysterie van Zijn kerk. In het mysterie van dit ene lichaam waarover Paulus spreekt. Deze gemeenschap die wij zijn. Waarvan ieder van ons op licht in dat ene gelaat van de levende Christus. In dit moment van de geschiedenis. Als de mensheid zoekt en vraagt naar wat de bron is van onze hoop? Wat mogen wij verwachten en wat moeten wij doen? Dan zoekt ze ons. Wij. De verborgen aanwezigheid van de Heer in deze geschiedenis. Dan is er die komst die ons is beloofd. De voltooiing. Hij die in die nederigheid is gekomen. Amper herkend maar toch. Zal komen in majesteit. Voor Zijn aangezicht zal niets bestaan dat niet is opgebouwd uit waarheid en liefde. Dat niet is voortgekomen uit de ene Heilige Geest. Wat niet is gezegd in dat ene woord van leven waarover Paulus sprak. Een woord van troost. Een woord wat ons altijd weer op bouwt. Het woord van God wat ons deze ochtend samen brengt. Drievoudige komst. De eerste komst van Christus in ons is door de doop. Toen is Hij in ons gekomen als de verlosser. Hij is in ons geboren. De meesten van ons, misschien allemaal hier, zijn als kind gedoopt. Wij zijn onmiddellijk aan de borst van de Heer gelegd. Vanaf bijna het eerste moment van ons ademen, ademde de Heilige Geest in ons mee. Wij zijn verlost mensen. Wat wil dat zeggen? Dat wil zeggen dat in ons niet langer de last en de vloek van de satan ons leven verduisterd, ons leven verrommeld en ons op zoveel manieren verzwakt. Wat is die vloek? Wat is die leugen? Dat is

dat wij slachtoffer zijn van dit leven. Slachtoffers maken slachtoffers. Wij zijn verlost in die waarheid. Dat God ons altijd kent. Dat Hij de zonden op zich draagt. De zonden die tegen ons zijn gebeurd en voor ons zijn gebeurd. De zonden die wij zelf bedrijven. Hij draagt ze. Wij zijn als kinderen pasgeboren. Wij staan als vrije mensen in een geschiedenis die met ons opnieuw begint. Wij zijn geen slachtoffers van wat voor ons ging en met ons ging. Wij zijn vrije mensen. Wij hebben geen wet nodig om te zeggen wat wij moeten doen en niet moeten doen. In ons is een licht opgegaan. Dat is die eerste geboorte. Het is de dag van onze doop die we geen moment zouden moeten vergeten. Het is de geboorte van Christus in ons. Die altijd trouw is. Maar dan, zoals de Heer Jezus geboren is in een wereld vol zonden, zo is ook Christus geboren in ons. In een wereld vol zonden. Wij zijn op alle mogelijke manieren door die zonden geraakt. Wat betekent dat? Dat betekent dat er in ons heel veel angst is. Het betekent dat er in ons heel veel lust is. Behoeft om te grijpen en vast te houden. Het betekent dat er in ons heel veel ontkenning is. Het betekent dat we zoveel vragen die we zouden moeten horen niet willen horen. Het betekent dat wij woorden van waarheid die ons gezegd worden als een kritiek ervaren en die wij van ons afweren en afhouden. Dat betekent dat we heel ons leven uiterst waakzaam moeten zijn. Wij monniken beloven dat heel ons leven een conversio morum zal zijn. Dat wil zeggen een consequente werkzame omvorming van heel ons denken en doen in Christus. Maar dat is op grond van de doop en niet iets anders. Dat is uw leven en ons leven. Dat is die tweede komst. Dat is de komst van Christus in ons als het bewustzijn dat wij elke dag geroepen zijn om in waarheid te leven. Dat wij bij alles wat ons overkomt steeds de vraag stellen: "Klopt dit wel?" Waarom klopt het niet en waarom? Wat zou het dan moeten zijn? Opdat elke dag voor ons en in ons een dag van verlossing, van meewerken, is met het lijden en het geheim geboren worden van Christus. Hij verlost ons maar tegelijkertijd zijn wij diegenen die Hem in ons laten verlossen. Wij bidden om de Geest. Wij gaan dit gevecht aan. Wij weten dat wij elke dag opnieuw met volle waakzaamheid aanwezig zijn. En dan is er die derde komst. Voor ieder van ons is dat de ervaring van de dood. Wij weten niet wanneer de dood ons vindt. We hebben allemaal mensen gekend die gestorven zijn. Wij weten wat de dood met een mens doet. Hij is niet meer in ons midden. Maar tegelijkertijd, wanneer wij werkelijk met een mens verbonden zijn, en wanneer deze mens in zijn of haar leven waakzaam is geweest en die genade van de doop heeft laten groeien, dan is die mens op een nieuwe manier in ons hart geboren. Dan is de herinnering aan deze mens voor ons tot heil. Dan is het eigenlijk een ervaring dat we een nieuwe intimiteit gevonden hebben waarin het laatste willen vasthouden is losgelaten. Om te weten dat deze mens, net als wij, leeft in de trouw van God en voor ons is als een van die vele sterren aan die donkere hemel. Een mens die gestorven is en die leeft in ons hart is dus dat eerste licht dat op gaat wat ons wekt en roept. Wij leven om te sterven. Wij leven om gevonden te worden. Wij leven om ten volle vrij te zijn in Hem die alleen maar JA is. Want God leeft. Hij is het begin. Hij is de voltooiing van alles wat bestaat. Omdat Hij alles overziet en wij alleen maar van moment tot moment kunnen gaan. Zijn trouw in onze dood is ons leven. Zo, dierbare broeders en zusters, zal Johannes ons tegemoet reden. Hij is daar de grote prediker die zich heeft laten ontledigen in de woestijn. Die diep is afgedaald en al zijn eigen valse gehechtheden heeft leren kennen. Daarom kwamen de mensen van heinde en ver naar hem toe want in ieder mens is een verlangen naar waarheid. Het enige wat God niet kan verdragen is de corruptie in de waarheid. Dat is het hart wat zegt: "Voor mij hoeft dat niet. Jij hebt mij niets te vertellen. Ik weet het allemaal wel." Dan wordt God boos in de hoop dat wij ons bekeren. Want wij weten niks. We verwachten alles. Dat is onze rijkdom. Dat is wat wij de ander mogen bieden.